

Victor D. Norman:

En liten, åpen økonomi

Läroboken *En liten, åpen økonomi* (Universitetsforlaget, Oslo 1983, 270 s) av Victor Norman, professor i national-ekonomi vid Norges handelshøgskola i Bergen, avser att visa hur teorin för allmän jämvikt kan användas för att belysa problemställningar rörande näringsstruktur och utrikeshandel för en liten öppen ekonomi som Norge eller Sverige.

Problem som behandlas är sambanden mellan betalningsbalans, konkurrenskraft och sysselsättning, mellan strukturomvandling och den relativa storleken av skyddad och konkurrensutsatt sektor, samt utrikeshandelsstruktur. Särskilt diskuteras anpassningen på kort och lång sikt till olika externa och interna störningar, såsom ändringar i bytesförhållande (t ex oljeprisökningar), produktivitet och lönenivåer.

Boken sammanställer på ett värdefullt sätt av universitetsekonomer redan kända teorier om och modeller av små öppna ekonomier. Framställningen görs särskilt intressant och blir lätt att förstå därför att Norman visar dessa teories och modellers användbarhet genom att ha dem som utgångspunkt när han diskuterar aktuella ekonomiska problem i de nordiska länderna. Författaren ger också flera exempel på överförenklade eller till och med felaktiga föreställningar som lätt uppstår i frånvaro av den allmänna jämviktsanalysens helhetsperspektiv.

Boken kräver goda förkunskaper i mikroekonomi, och någon kännedom om välfärdsteori och makroekonomi. Läsaren bör också vara bekant med partialderivator och symboler samt ha någon vana vid att använda modeller.

Inledningsvis karaktäriseras en liten öppen ekonomi och begreppet öppenhet diskuteras. Kapitel 2 behandlar betalningsbalans och växelkursbestämning, konkurrenskraft och sysselsättning. Det innehåller en utomordentligt klargörande diskussion av begreppet konkurrenskraft, flitigt använt i den ekonomiska debatten men sällan specificerat. Skillnaderna mellan det teoretiska begreppet och imperfekta empiriska mått som arbetskostnad per producerad enhet betonas. Kapitel 3 och 4 innehåller en utförlig genomgång av branschstrukturens bestämningsgrunder och strukturomvandling på kort och lång sikt, med utgångspunkt från den så kallade Ricardo-Viner modellen. Särskilt diskuteras konkurrensutsatt och skyddad sektors relativa utveckling och anpassning till ändringar i t ex produktivitet, efterfrågetryck och arbetsmarknadsförhållanden. I kapitel 5, slutligen, sammanfattas såväl den traditionella utrikeshandelsteorin om komparativa fördelar som den nyare teorin om produktdifferentiering, monopolpolitisk konkurrens och inter- och intrabranschhandel. En diskussion av sambandet mellan konkurrensförmåga

och komparativa fördelar, samt om marknadsnischer och komparativa fördelar är särskilt intressant.

En svaghet i boken är dess behandling av monetära och intertemporala aspekter. Hur växelkurser bestäms diskuteras visserligen i kapitel 2 men enbart utifrån en tämligen speciell modell, och inga andra teorier inom området internationell finans presenteras. Bestämningen av sparande och investering och intertemporal resursallokering i allmänhet i en öppen ekonomi diskuteras knappast alls, trots att detta (som antyds i bokens inledning) lätt kan göras inom ramen för teorin för allmän jämvikt.

Bokens starka sida är genomgången av strukturomvandlingsproblem på kort och lång sikt samt de många kloka och intressanta diskussionerna av aktuella ekonomiska problem i de nordiska länderna med direkt utgångspunkt i den presenterade teorin. Bokens helhetsintryck är mycket gott, och den utgör ytterligare ett övertygande exempel på tesen att "inget är så praktiskt som en god teori".

Professor *Lars E. O. Svensson*
Institutet för internationell ekonomi
Stockholms universitet